
Јелица Поповић¹
Универзитет у Новом Саду
Академија уметности
апсолвент мастер студија примењеног позоришта

Стручни рад
Методичка теорија и пракса, број 1/2022
УДК: 373.2.:792.091
37.036:792-053.4
стр. 97–107

ДРАМСКЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ПРЕДШКОЛСКИХ ВАСПИТАЧА

Резиме: Циљ овог истраживања био је проучавање педагошких компетенција предшколских васпитача, проучавање програма високошколских установа струковних и академских студија како би се истражила присутност предмета који у свом називу садрже придев драмски (попут драма и покрет, креативна драма), проучавање компетенција васпитача које су у функцији драмског стваралаштва предшколске деце и њихова примена у планирању драмских активности у предшколској установи. Узорак истраживања је обухватао 51 васпитача. У раду су коришћене методе теоријске анализе садржаја, дескриптивна метода и техника анкетања. Кључни резултати истраживања показују да васпитачи сматрају да драмске активности позитивно утичу на развој предшколске деце, да су најчешће заступљене игре улога, и драмске игре које деца изводе сама, да је највећи проценат васпитача похађало наставу предмета сценска уметност, да планирају драмске активности до три пута месечно, да су луткарски театар и театар сенки најзаступљенији облици театра у васпитно-образовним активностима.

Кључне речи: компетенције, драмске компетенције, драмско стваралаштво, предшколска установа, васпитач.

УВОД

Студенти који се данас школују за позив васпитача суочени су са праћењем промена у васпитно-образовном процесу од традиционалног ка модерном. То значи да се превазилази рад

¹ jelicapopovic55@gmail.com

у васпитној групи који претпоставља васпитача деци, пасивност деце слободном изражавању, маштању и активности деце. Ако је циљ целокупан развој детета и очување његове спонтаности и његово ослобађање, а не ограничавање, онда драма као облик који обједињује интелектуални, говорни, социо-емоционални и физички развој, остварује овај циљ. У нашем језику користимо два термина: компетентност и компетенције. Компетентност потиче од латинске речи *competens*, и представља „способност, меродавност, поље рада. Да је особа формално или стварно оспособљена, способна за неки посао” (Вујаклија, 2006: 429). Компетентност подразумева понашање, формира оспособљеност да се постављени циљ реализује. Компетенција је појам који потиче од латинске речи *competentia* и подразумева надлежност, меродавност, скуп способности на делу који ангажује читаву особу, једно целокупно ангажовање како би се остварио постављени циљ, прожимајући различите нивое њеног рада, испољавајући се у деловима друштвеног живота (Вујаклија, 2006: 429). Дакле, компетенција је шири појам од појма компетентности.

Појам компетенције је дефинисан као „лична способност да се чини, изводи, управља и делује на нивоу одређеног знања, умећа и способности, што особа може доказати на формални и неформални начин” (Гојков, Стојановић, 2015). Компетентност се схвата као: „скуп потенцијала, васпитљиви развојни капацитети појединца за успешно остваривање сопствених циљева, потреба и улога у различитим областима друштвеног и професионалног живота али и за међусобно саобраћање са другим људима” (Кнежевић-Флорић, 2005:158).

Ако је циљ васпитања самоостваривање, независност, развој критичког мишљења, стваралачког мишљења, развој самопоуздања, самопоштовања код васпитаника, у нашем случају предшколске деце, компетенције које васпитач мора имати да би ово постигао су: знања, умећа и способности (когнитивне, комуникационе, физичке, моралне, и способности емоционалне и социјалне интелигенције). Како би се дете развило као активно, интерактивно и креативно биће, пресудне су драмске активности у и изван предшколске установе. Међутим како би деца била драмски ствараоци и активни учесници у драмским и позоришним процесима, васпитач мора поседовати посебне компетенције које би биле у функцији драмског стваралаштва предшколске деце, јер је то циљ савремених педагошких тенденција попут конструктивизма и хуманистичког приступа васпитању, где се путем образовања и васпитања омогућава стицање знања али и развијање стваралачких способности које су неопходне за живот у свету, који се стално мења (Morgan, Saxton 1987). У овом раду биће учињен покушај да се представе компетенције васпитача у функцији развијања драмског стваралаштва предшколске деце.

ДЕФИНИСАЊЕ КЉУЧНИХ ПОЈМОВА

Стваралаштво или *креативност* (лат. *creatio* стварање, активност која доводи до нових идеја), означава стварање нечег новог, проналазак, изум, оригинално дело (Квашчев, 1976). Стваралаштво се изражава у способности детета ка самоостваривању у свету који га окружује,

у конструктивном и продуктивном мишљењу и понашању којим уноси промене у овај свет, при том мењајући и самог себе.

Бројни теоретичари су дефинисали и објашњавали процес стваралаштва, стога не постоји јединствено тумачење овог појма. Теорије креативности попут Бихејвиористичке, Гешталтистичке, Теорије црта, Теорија стваралаштва Радивоја Квашчева, Асоцијативне теорије, Психоаналитичке, су допринеле разумевању овог појма (Гојков, Стојановић, 2017).

Драмско стваралаштво деце се може остварити кроз игре улога и драмске игре. Игре улога подразумевају имитацију и њихов садржај је све оно што су деца доживела или измаштала. У оквиру драмских игара постоје спонтане драмске игре која деца изводе сама, сходно својој моћи и начину изражавања и драмске игре као активности које произилазе из написаног текста (Мисаиловић, 1991: 42). Позоришно васпитање детета обухвата увођење детета у позоришну уметност кроз луткарско позориште, позориште сенки, креативну драму, процес драму, дечији театар и театар за децу и његово оспособљавање да из позоришне активности улази у све остале активности (Joe Winston, Miles Tandy, 2009).

Педагошке компетенције васпитача

Које су то педагошке компетенције потребне за рад у васпитно-образовној групи? Како васпитачи стичу драмске компетенције? Које компетенције представљају захтев за подстицање драмског стваралаштва предшколске деце?

У ширем смислу, педагошке компетенције подразумевају да васпитачи поседују способност планирања целокупног васпитно-образовног процеса, дефинисања васпитно-образовних циљева, задатака, који могу бити *функционални*, они имају за циљ развој способности (интелектуалних - логичко повезивање, закључивање, учење, памћење, дивергентно мишљење, критичко мишљење, пажње, маште; социјалних-говор, изражавања, сарадња; емоционалних - именоване и разумевање сопствених осећања и осећања других, моторичких – координација покрета); *васпитни* (имају за циљ развој особина личности: упорности, истинољубивости, тачности, прецизности, економичности, етичких навика, воље, карактера, дисциплине, културних навика); *образовни* (имају за циљ стицање знања, развој вештина и моторичких навика); одабира метода и средстава како би остварили постављене циљеве, избора активности током васпитно-образовног процеса, примене технологије, увођења иновација, посматрања понашања деце, примене техника и инструмента посматрања као би унапредили развој деце, познају фазе дечјег психичког, емоционалног, социјалног, физичког развоја, познавање, педагошких теорија, документације дечијих радова, евалуације (вредновања) која може бити формативна, која је континуирана, васпитачи процењују шта су урадили у краћим временским периодима; и сумативна, врши се на крају процеса (Гојков, Стојановић, 2015). Педагошке компетенције у ужем смислу односе се на васпитни стил васпитача у васпитно-образовном процесу, на његово поступање и руковођење васпитним процесом.

КАКО ДО ДРАМСКИХ КОМПЕТЕНЦИЈА?

Школујући се за позив васпитача, на учитељским факултетима и високим школама струковних студија за образовање васпитача у Републици Србији, студенти похађају наставу обавезних или изборних предмета на којој могу стећи компетенције које су у функцији драмског стваралаштва предшколске деце.

Анализирали смо наставне програме и књигу предмета Учитељских факултета у Београду, Призрену и Суботици на мађарском наставном језику; Педагошког факултета у Врању, Јагодини, Сомбору, Ужицу; Високих школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди, Вршцу, Новом Саду, Алексинцу, Гњилану, Шапцу, Сремској Митровици; Академије васпитачко-медицинских струковних студија у Крушевцу, Академије техничко-васпитачких струковних студија у Пироту, Високе школе за образовање васпитача и тренера у Суботици. Будући васпитачи могу стећи компетенције које су у функцији драмског стваралаштва деце похађајући наставу следећих предмета:

- *Драма и њокрећ*, (обавезан предмет), *Увод у театарске и позоришне уметности* 1 (изборни), *Основе сценске уметности* (изборни), *Лујкарска уметност-методички аспекти* (изборни), Учитељски факултет у Београду
- *Сценска и лујкарска уметност* (изборни предмет), Учитељски факултет у Призрену
- *Лујкарство* (обавезан предмет), *Драмска педагогија* (изборни предмет), *Опремање сцене* (изборни предмет), Учитељски факултет на мађарском наставном језику у Суботици
- *Сценска уметност* (изборни), *Драматизација књижевне теке* (изборни), Педагошки факултет у Врању
- *Сценска и лујкарска уметност* (обавезан предмет), *Драма и драматизација* (изборни), *Студије позоришта и извођачких уметности* (изборни) Факултет педагошких наука у Јагодини
- *Драмске игре за децу* (обавезан), *Сценска уметност* (изборни) Педагошки факултет у Ужицу
- *Сценска уметност, Радионица за игру, Лујкарство, Креативна драма* (изборни предмети) ВШССОВ Кикинда
- *Језичке игре и драматизација* (обавезан), *Драма и њокрећ* (изборни) ВШССОВ Вршац
- *Сценска уметност, Драмска радионица, Дечија игра и стваралаштво, Драма и позориште-развој од антике до данас* (изборни), *Драма и позориште за децу и предшколско дете* (изборни), *Примена сценског израза у вршићу* (изборни), *Облици дечије сценског стваралаштва у вршићу* (изборни) ВШССОВ Нови Сад
- *Лујкарство и сценска уметност* (изборни), *Драмска књижевност за децу предшколског узраста* (изборни) ВШССОВ Алексинац
- *Лујкарска и сценска уметност* (изборни), *Сценографија и кинематографија* (изборни), ВШССОВ Гњилане

- *Детје и сценска уметност* (обавезан), ВШССОВ Шабац
- *Дечје стваралаштво* (изборни) *Радионица за игру* (обавезан) ВШССОВ Сремска Митровица
- *Сценска уметност и луткарство* (обавезан), *Игре и стваралаштво* (изборни) Академија васпитачко-медицинских струковних студија у Крушевцу
- *Сценска уметност и позориште за децу* (обавезан), *Дечја игра и развој стваралаштва* (изборни) Академија техничко-васпитачких струковних студија у Пироту
- *Драмска радионица* (изборни) Висока школа за образовање васпитача и тренера у Суботици.

МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА

Предмет истраживања

Предмет овог истраживања је проучавање врста компетенција васпитача у функцији подстицања драмског стваралаштва предшколске деце и начина долажења до истих; и истраживање начина примене компетенција васпитача из области драмског васпитања деце у практичној драмској васпитној и образовној делатности.

Циљ истраживања

Проучавање педагошких компетенција васпитача у ширем и ужем смислу, проучавање програма високошколских установа струковних и академских студија како би се истражила присутност предмета који у свом називу садрже придев драмски (попут драма и покрет, креативна драма).

Методе, технике и инструменти истраживања

У овом раду користила се метода теоријске анализе садржаја и дескриптивна метода. Како бисмо проучили битна, категоријална и теоријска питања у складу са природом проблема, циљем и задацима овог истраживања, анализираће се писани искази - примарне публикације: писани искази у научним монографијама, научним часописима, студијама, зборницима и секундарне публикације: речници и приручници. У овом истраживању се испитује и међусобни утицај драме и педагогије. Дескриптивна метода је заступљена како бисмо проучили педагошку стварност: које су то компетенције васпитача у функцији драмског стваралаштва предшколске деце данас, какви су тренутни програми у образовању будућих васпитача и који су начини драмског рада са предшколском децом оствариви у садашњој пракси, како бисмо испитали стварно стање педагошке праксе у области подстицања драмског стваралаштва предшколске деце.

Током истраживања користили смо технику анкетирања а као мерни инструмент користили смо оригинални анкетни упитник, који је састављен као посебан инструмент за ово истраживање од стране аутора рада.

Популација и узорак испитивања

Узорак испитаника чинио је 51 васпитач Предшколске установе Зрењанин.

Табела 1. Стручна спрема

Стручна спрема	Број одговора	Процент
Виша школа	19	37%
Висока школа струковних студија	13	25%
Специјалистичке струковне студије	11	22%
Мастер струковне студије	3	6%
Основне академске студије	1	2%
Мастер академске студије	4	8%
Укупно испитаника	51	100%

У табели 1. приказани су резултати анкете васпитача, на основу којих видимо да је 19 васпитача завршило вишу школу (37%), 13 васпитача (25%) високу школу, а 11 васпитача (22%) специјалистичке струковне студије.

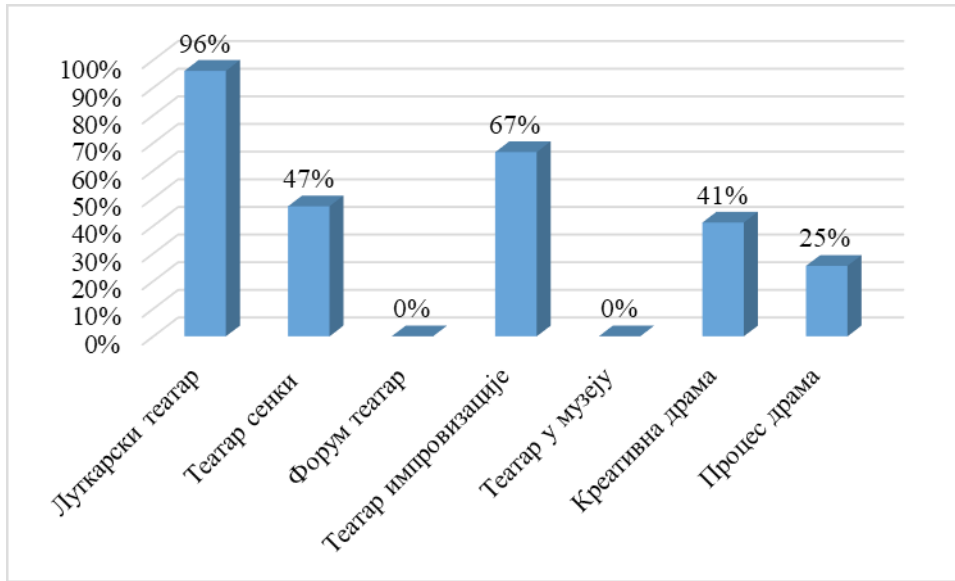
Табела 2. Драмске активности које су заступљене у предшколској установи

Заступљене драмске активности у предшколској установи	Број одговора	Процент
Игре улога	46	90%
Драмске игре које деца изводе сама	44	86%
Драмске игре као активности које произилазе из написаног текста	42	82%
Укупно испитаника	51	100%

Наредно питање било је да испитамо које драмске активности су заступљене у предшколској установи у коме раде васпитачи, у табели 2 приказани су резултати анкете васпитача на основу којих сазнајемо да 46 васпитача (90%) примењује игре улога, 44 васпитача (86%) омогућују услове за драмске игре које деца изводе сама, 42 васпитача (82%) организује драмске игре као активности које произилазе из написаног текста. На основу њих закључујемо да су драмске активности заступљене у вртићу.

Следеће питање се односило на испитивање васпитача који су током школовања за овај позив или током похађања семинара стручног усавршавања, наставу ког предмета или семинар су похађали, а да је у вези са драмским стваралаштвом. Васпитачи су могли да одаберу више понуђених одговора. Већина, 28 (55%) васпитача је похађало наставу предмета сценска уметност док 12 васпитача (24%) није похађало ни један курс. Ови подаци нису задовољавајући, јер они васпитачи који не примењују неке од наведених активности, не доприносе позоришном васпитању детета као образовању за живот, јер „позоришно васпитање детета обухвата увођење детета у позоришну уметност кроз луткарско позориште, позориште сенки, креативну драму, процес драму, дечији театар и театар за децу и његово оспособљавање да из позоришне активности улази у све остале активности” (Мисаиловић, 1991).

Наредно питање се односило на истаживање заступљености драмских активности за предшколску децу у току месеца у предшколској установи. Већина, 25 (49%) испитаних васпитача примењује драмске активности до три пута месечно, док 22 васпитача (43%) примењује драмске активности у вртићу више од три пута месечно. Истраживање које је 2017. године спроведено у Пољској, и добијени резултати показују да васпитачи примењују драму као методу рада у активностима у предшколској установи, поред олује идеја, образовних игара, и активног слушања (Barańska, 2017).

Графикон 5 Примењиване драмске и позоришне активности у предшколској установи

Следећи корак био је да испитамо које драмске и позоришне активности васпитачи примењују у предшколској установи. Васпитачи су могли одабрати неколико понуђених одговора, и добили смо резултате који су приказани на графикону 5, да су луткарски театар (96% односно 49 испитаних васпитача), театар импровизације (67% односно 34 испитаних васпитача) и театар сенки (47% односно 24 испитаних васпитача) најзаступљеније драмске и позоришне активности у предшколској установи, у односу на креативну драму (41% односно 21 испитан васпитач) и процес драму (25% односно 13 васпитача) које су заступљени у мањој мери, док форум театар (ни један испитани васпитач) и театар у музеју (ни један испитани васпитач) испитани васпитачи не примењују. Стицање драмских компетенција подразумева у овом случају обавезно похађање и едукацију васпитача са техникама Позоришта потлачених, Аугуста Боала и могућностима организовања театра у музеју као установи намењеној целоживотном учењу.

Табела 6. Активностии васпитача током драмских и позоришних активностии у предшколској установи и ван ње

Активности васпитача током драмских и позоришних активности у предшколској установи и ван ње	Број одговора	Процент
Израђујем лутке, сценографију, костиме	35	69%
Пишем драмске текстове	10	20%
Драматизујем басне, бајке, романе...	43	84%
Доносим материјале да деца израђују лутке, сценографију, костиме	37	73%
Позивам професионалне позоришне групе да наступају у вртићу	13	25%
Организујем одлазак деце у позориште и идем заједно са њима	46	90%
Изводим драмске активности пред децом која су моја публика	29	57%
Заједно са децом изводим драмске активности у вртићу и ван њега	35	69%
Водим децу кроз драмски процес, а они самостално самостално долазе до крајњих решења	18	35%
Деца сама играју, а ја посредујем између публике и њих иницирајући комуникацију	21	41%
Укупно испитаника	51	100%

Наредно питање се односило на утврђивање активности васпитача током драмске активности у предшколској установи у ван ње. Од наведених активности, васпитачи су могли одабрати неколико као одговор. Резултати приказани у табели 6, показују да већина испитаних васпитача (90% односно 46 васпитача) организује одлазак деце у позориште и иду заједно са њима. Након ове активности највише испитаних васпитача (84% односно 43 испитаних васпитача) је навело да драматизује басне, бајке и романе. Најмањи број васпитача (20% односно 10 испитаних васпитача) пише драмске текстове.

Табела 7. Активностии деце током драмских и позоришних активностии у предшколској установи и ва ње

Активности деце током драмских и позоришних активности у предшколској установи и ван ње	Број одговора	Процент
Израђују лутке, сценографију, костиме	29	57%
Осмишљавају драмске текстове на основу свог интересовања	25	49%
Уче напамет драмски текст задат од стране васпитача	33	65%
Немају задати текст, него импровизују и маштају радњу и дијалоге	31	61%

Током представе у деловима предвиђеним за радионицу постављају питања лику	13	25%
Током представе помажу ликовима да реше проблемске ситуације	28	55%
Одлазе у позориште и дискутују о томе што су видели	47	92%
Током драмских активности гледају насупрот извођача без комуникације са њима	10	20%
Са васпитачем као партнером играју драмске активности/ позоришне представе	32	63%
Деца сама играју, за другу децу или одрасле и комуницирају са публиком	25	49%
Мењају распоред сцена, комбинују идеје, налазе нов начин да се прича заврши	17	33%
Укупно испитаника	51	100%

Следеће питање се односило на истраживање активности деце, током драмских активности у и ван предшколске установе. Резултати приказани у табели 7 показују да већина васпитача, њих 47 (92%) организује одлазак деце у позориште и дискутују заједно са њима о ономе што су видели. Најмањи број испитаних васпитача, њих 10 (20%) заједно са децом гледа представу насупрот извођача без комуникације са извођачима. Из овога закључујемо да деци није намењена улога креатора у драмском процесу.

На наредно питање којим смо истраживали важност драмских и позоришних активности, одговори васпитача показују да у раду са предшколском децом већина њих, 43 (84%) сматра да су драмске и позоришне активности веома битне у раду са предшколском децом.

Последњим питањем смо истражили како драмске и позоришне активности утичу на развој предшколске деце. Добили смо очекивани одговор, сви анкетирани васпитачи сматрају да драмске и позоришне активности, позитивно утичу на развој деце. Сматрају да оне доприносе развоју говора, дивергентног мишљења, самопоуздања, социјализацији деце. До истих резултата у ранијим истраживањима је дошао и Брајан Веј истражујући утицај драме на развој деце. Наводећи да она развија одређене тачке које постоје у личности деце. То су: емоције, говор, интелигенција, концентрација, чула, машта, физичко ја. Наводи да у предшколском периоду, деца кроз драму откривају сопствене могућности, и да је то прва фаза развоја детета кроз драму. Преостале четири фазе развоја дете стиче до краја адолесценције (ослобађање, владање сопственим снагама; емпатија према другима и истраживање окружења; кретање у и изван личног окружења) (Brayan Way, 1967). Навешћемо и да су резултати новијег истраживања, спроведеног 2019. године у Шкотској са предшколском децом узраста 4-6 година, са циљем истраживања могућности коришћења приповедања и драмских активности у подучавању предшколске деце о науци, позитивни, у развијању научног мишљења и стицања знања из научних области (Walton, Britt, 2019).

ЗАКЉУЧАК

Циљеви овог рада усмерени су на проучавање педагошких компетенција које су у функцији драмског стваралаштва предшколске деце. Указивање на важност драмских и позоришних активности у васпитно-образовном процесу предшколске деце. С тим у вези издвојили су се задаци истраживања који су усмерени на проучавање могућности током студирања којима се пружају васпитачима за стицање компетенција које су у функцији драмског стваралаштва предшколске деце. Такође су се издвојили задаци који су се односили на питања примене драмских и позоришних облика у раду са предшколском децом.

Дошли смо до закључка да васпитачи поседују компетенције које су у функцији драмског стваралаштва предшколске деце. Мали број испитаних васпитача није похађалу наставу ни једног предмета ни семинар стручног усавршавања у вези са драмским стваралаштвом. Васпитачи су саопштавајући своје искуство током студирања, а сада и практичног рада у предшколској установи доказали да примењују драмске и позоришне активности, у васпитно-образовном раду. Саопштавајући своје ставове васпитачи су изнели неколико изјава да драмске и позоришне активности позитивно утичу на целокупан развој предшколске деце.

Значај овог рада у смислу подстицања истраживача на даља истраживања. Питања која смо у раду покушали да размотримо произилазе из могућности да се на основу добијених резултата нашег истраживања могу утврдити даљи правци деловања на плану иновације васпитно-образовног процеса, на плану развоја, васпитања и образовања личности предшколске деце. Добили смо реално стање колико су драмске и позоришне активности заступљене у вртићу, које су активности васпитача а које деце током њихове реализације, какви су ставови васпитача у вези са значајем драмских и позоришних активности на развој предшколске деце и колико су током студија а касније и стручног усавршавања похађали наставу предмета и семинаре и тако стекли компетенције које су у функцији драмског стваралаштва предшколске деце.

На крају бисмо истакли да је циљ драме и позоришта развој способности сваког појединца. Са становишта телесног, емоционалног, интелектуалног, и духовног развоја драмске и позоришне активности су неопходне како би се предшколско дете развило у самосвесну и одговорну личност, што треба да буде циљ сваког савременог васпитача.

Литература

1. Barańska, P. (2017). *Creative teacher is a creative child – how a teacher's professional performance influences children's activity in a pre-school age*. Y: Problemy Społeczne, Edukacyjne i Artystyczne 29. 189–209. Poland, Kielcach: Uniwersytetu Jana Kochanowskiego
2. Walan, S. , Enochsson A. , (2019). *The potential of using a combination of storytelling and drama, when teaching young children science*. Y: Bertram, T. *European Early Childhood Education Research Journal*, 27:6, 821–836. UK: Centre for research in early childhood.
3. Way, B. (1967). *Development through drama*. London: Logmans
4. Winston, J. Tandy, M. (2009). *Beginning drama work*. Oxon: Routledge

5. Вујаклија, М. (2006). Лексикон страних речи и израза. Београд: Просвета
6. Гојков, Г. Стојановић, А. (2015). *Didaktičke kompetencije i evropski kvalifikacioni okvir*. Београд: Srpska akademija obrazovanja.
7. Гојков, Г. Стојановић, А. (2017). *Didaktičke strategije i divergentna produkcija*. Београд: Srpska akademija obrazovanja.
8. Квашчев, Р. (1976). *Psihologija stvaralaštva*. Београд: Izdavačko informativni centar studenata.
9. Кнежевић Флорић, О. (2005). *Педагоџија развоја или рефлексџа њедагоџике традиције*. Нови Сад: Филозофски факултет.
10. Мисаиловић М. (1991). *Дете и позоришна уметност*. Београд: ZUNS.
11. Morgan, N., Saxton, J. (1987). *Teaching drama a mind of many wonders*. Cheltenham: Thornes

Jelica Popovic
University Novi Sad
Academy of Arts
Advanced university student
Master studies of Applied Theatre

DRAMATIC COMPETENCIES OF A PRESCHOOL KINDERGARTEN TEACHER

Summary: The aim of this research was to study the pedagogical competencies of a preschool kindergarten teacher, to study the programmes of the higher educational institutions for professional and academic studies, all in order to explore the presence of subjects that contain in their title the adjective „dramatic” (like Drama and movement; Creative drama); to study the competencies of kindergarten teachers that are used in the domain of dramatic creativity of pre-school children and their application in the planning of dramatic activities in a pre-school institution. The research sample consists of 51 teachers. The following methods were used: method of theoretical analysis of the content, descriptive method and survey method. The key research results show that the kindergarten teachers think that the dramatic activities have positive effect in the development of pre-school children, that the role plays are the most prevalent, as well as the dramatic plays that children perform themselves. The results also show that the majority of kindergarten teachers did study performing arts, that they plan drama related activities up to three times a month, that the puppet and shadow theatres are the most prevalent forms of theatre in pedagogical and educational activities.

Key words: competencies, dramatic competencies, dramatic creativity, pre-school institution, kindergarten teacher

Раг љримљен : 2. 2. 2022. /Раг љрихваћен: 7. 5. 2022.